

Bitlenince...

... ne yapmalı ?

kopfläuse...was tun?

türkische Fassung

BZgA

Bundeszentrale
für
gesundheitliche
Aufklärung

Önsöz

Bitlenmek kişisel temizlikle ilişkili değildir, çünkü tertemiz bir kafada dahi bitler kendilerini çok iyi hissedip çoğalabilir. Bu parazitin insandan insana geçişi, çoğalması ve ona karşı mücadele konusundaki bilgisizlik nedeniyle bitlenen insanların sayısı artmaktadır.

Kafa biti herkesi ilgilendirir!

Hemen hemen herkes yaşamı boyunca bir kere bitlenir. Tabii ki buna bir de korku eklenir: ‘... ben tam anlamıyla temiz değil miyim yoksa?’ Böyle düşünen, bu konuda aldanıyor demektir, çünkü kafa biti kişisel temizlikle bağlantılı değildir.

Saçların sık sık yıkanması temiz bit sağlar

En mükemmel bakımlı bir kafada da bitler kendilerini iyi hissedip çoğalabilir. Bitlenme sayısındaki artış, bu parazitin insandan insana geçişi, çoğalması ve ona karşı mücadele konularındaki genel bilgisizlikten kaynaklanıyor. Bu broşür size bu konuda bazı güvenilir bilgiler vermeyi amaçlıyor.

Kafa biti doğrudan temasla geçer

Bilimsel adıyla ‘Pediculus capitis’ olan küçük bit, rahatına düşkün ve hassastır. Sürekli büyüyen ailesi ile birlikte bir kez yerleştiği kafayı terk etmekten hiç hoşlanmaz. Tabii ki bunun çok önemli bir nedeni var: Her 2-3 saatte bir, kafa derisinden küçük bir damla kan emmek zorundadır: aksi takdirde kuruyup ölür.

Başka insanların kafasına yalnızca doğrudan temasla geçer. Genel olarak bit, aile içinde ya da arkadaşlar arasında kucaklaşma, okşama ya da şakalaşma esnasında, yani doğrudan temasla geçer. Bütün ailenin, arkadaş çevresinin, sınıfın ya da ana okulunun bitlenmesi uzun sürmez.

Kafa biti dolambaçlı yolları sevmez

Giyim bitinin aksine kafa biti bere, yorgan, yastık ya da tarak ve saç fırçası gibi ortak kullanılan eşyalardan geçmez. Bu tür bir geçiş enderdir.

Ancak bitlenme çok aşırı bir duruma gelmişse yumurtalar berelerin, eşarpların, atkılarının ipliklerine yapışıp kalabilir. Ancak buralarda gelişemez.

Ancak yine de bu tür eşyalar özenle temizlenmeli ve sürekli kontrol edilmelidir.

Yine de bitlenildiyse

Kafa derisi o kadar şiddetli kaşınır ki sürekli kaşımak zorunda kalırsınız. En geç bu durumda bu küçük kan emicilerin sizi yeni kurban seçip seçmediğini kontrol ettirmelisiniz. Bu işlem için saçlar tarakla sık aralıklarla düzenli ayrılarak

bütün kafa derisi kontrolden geçirilir; bu işlem esnasında bir büyüteç kullanılması tavsiye edilir. Şakaklara, kulak arkalarına ve ensedeki saçlara özellikle çok iyi bakılmalıdır, çünkü bitler yumurtlayıp çoğalmak için en uygun sıcaklığı bu bölgelerde bulurlar.

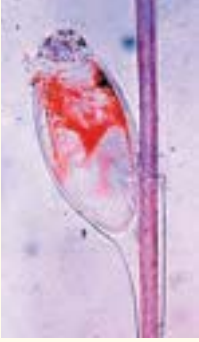
Bitler, kurtçuklar, yumurtalar ve bit sirkeleri büyüteç altında

Bitlenildiğinde en çok 3 mm uzunluğa ulaşan altı bacaklı bit (dişi ve erkek bit) ile saçlara yapışık olan ve saç derisi yakınına bırakılmış açık renkli bit sirkeleri görülebilir. Yumurtalardan gelecek nesil bitlerin kurtçukları çıkar. Kurtçuklar - tırtıldan kelebek çıkması gibi - bitin tam gelişmesinden önceki aşamasıdır. Kafa bitinin asıl rengi gridir. Kan emdiğinden hemen sonra kırmızıya çalan bir renk alır.

Bit ve kurtçuklar çok hızlıdır. Bu nedenle de, kaçamadıkları için bit sirkelerini ya da yumurtaları daha kolaylıkla bulabiliriz.

'Boş' bit sirkeleri ile dolu olanları görünüşte birbirinden ayırt edemeyiz

'Bit sirkesi' diye, kafa bitinin ak ak parlayan yumurta zarına denir. Bunlar 0,8 mm uzunluğunda olup saça dizili inciye andıran damla şeklinde oluşumlardır. Ne saçların yıkanması ile ne de normal tarakla taranarak saçlardan atılamazlar. Başarılı bir bit mücadelesinden aylar sonra bile saçlarda sirkeye rastlanabilir.

Saçlar uzadığı için sirkeler her ay saç derisinden yaklaşık 1 santimetre uzaklaşırlar. Bir bit sirkesinin boş mu olduğu, yoksa hâlâ gelişebilecek bir yumurta mı içerdiği gözle ayırt edilemez. Bu nedenle de bit ilacıyla saçların yıkanmasından sonra, yapışkan bit sirkelerinin saçlardan temizlenmesine çok büyük özen göstermek gerekmektedir: Bunun için saçlar birkaç kez sirkeli suyla (1 litre suya 1 yemek kaşığı sirke) çalkalanmalı ve bir bit tarağı ile özenle taranmalıdır. Bu işlemin birkaç gün süreyle tekrarlanması en güvenilir ve en iyi yöntemdir.

Kafa biti 3 hafta yaşar

Dişi bit 3 kurtçuk evresinden sonra - bu dönemde her 2-3 saatte bir kan emer - ve ortalama 10 gün sonra yumurtlama aşamasına girer. Bu andan itibaren kısa ömrü süresince 90'a yakın yumurta yumurtlar. Her yumurtadan 8-10 gün içinde bit sirkesinin içinde yeni bir kurtçuk gelişir. Böylece bir yumurtadan çıkan bitten öteki bit nesline kadar geçen süre yaklaşık 18 gündür.

Bu oldukça uzun gelişme süresi, mücadelenin başarılı olmasında göz önünde tutulmalıdır. Günümüzde bite karşı kullanılan ilaçlar yalnızca kurtçuklar ve bit aşamasına gelmiş olan bitlere karşı etkilidir, sirkelerin içindeki yumurtalara karşı değil.

Bu nedenle de ilacı 8-10 gün arayla en az iki kez kullanmak gerekir. Bir tek yumurta bile bit sirkesinin içinde canlı kalırsa bit afeti bir kaç gün sonra yeniden başlar. Yeniden bitlenme görülür.

Hoş olmayan sonuçlar doğuran küçük ısırıklar

Şiddetli kaşıntıya neden olan şey, bitin her kan emdiğinden sonra kafa derisine sıkığı azıcık tükürkten kaynaklanmaktadır. İster istemez kaşımak deride küçük yaralara neden olur ki bunlar iltihaplanabilir. Bunun sonucunda deride iltihaplı döküntüler, hatta ağır durumlarda lenf bezlerinde şişmeler görülebilir. En geç bu durumda bir çocuk doktoruna ya da ev doktoruna gitmek zorunludur.

Bite karşı mücadele ilacı eczanede bulunur

Doktorunuzun yazdığı reçete ile ya da reçetesiz olarak eczaneden bite mücadele ilacını alabilirsiniz. Kafa biti ile mücadelede haricen uygulanan ve böcek öldürücü madde içeren ilaçlar kullanılır. Bu ilaçlarda bulunan asıl etkili madde, pek dayanıklı olmayan kasımpatı çiçeğinin özünden elde edilir. İlaçla mücadelede bitler öldüğü halde yumurtaların hepsi ölmeyebileceği için, ilaç 8 gün sonra yeniden uygulanmalıdır.

Sentetik olarak hazırlanan ve daha dayanıklı olan pyrethroidler çok az miktarlarda bile kafa bitine karşı etkili olmaktadır.

Bebeklerin ve küçük çocukların tedavisini doktor yapar

Özellikle bebek çağındaki çocukları doktora danışmadan kendiniz tedavi etmemelisiniz. Doktor uygun ilacı size tavsiye edecektir. Bite karşı mücadele ilaçları genellikle jel ya da solüsyon şeklinde sıvı haldedir. İlacın kullanımında talimata harfiyen uymak gerekmektedir, yoksa tedavi başarılı olmaz.

Tedaviyi kendiniz evde uygularsınız. Tedavi ne zordur, ne de acı verir, kokusu da genellikle rahatsız etmez. Etkili maddenin yalnızca çok az bir miktarı deriye geçer ve orada etkisini hemen kaybeder. Yalnızca pek ender

durumlarda ilaç, özel hassasiyet gösterenlerde alerjik reaksiyonlara ya da tahrişlere neden olabilir. Bu nedenle de kasımpatına karşı alerjisi olduğu bilinenler ya da pek ender görülen MCS-sindromu ('multiple chemical sensitivity') olanlar pyrethroidlerle tedavi edilmemelidir.

Hamilelik ve emzirme dönemi

Hamilelik ve emzirme döneminde adı geçen ilaçlar kullanılmamalıdır. Saçların birkaç kez ılık sirkeli suyla çalkalanıp (bir litre suya üç çorba kaşığı sirke) hemen sonra daha nemli durumdaki saçların özel 'bit sirkesi tarağı' ile taranmasında ise korkulacak bir yan yoktur. Ancak sirkeli su ile yapılan tedavide bitler ve sirkeler ölmemekte, yalnızca saçların taranması kolaylaşmaktadır.

Ev ilaçları tedavide güvenilir sonuç vermez

Kafa bitleri ile mücadelede çeşit çeşit ev ilaçlarının ya da 'saf bitkisel ilaçlar'ın kullanımı genel olarak çok sabır istemekte olup çoğunlukla da istenen sonucu vermemektedir.

Buna karşın tedaviden geriye kalan sirkeler, özel 'bit sirkesi tarağı' denen tarakla biraz zor da olsa temizlenebilmektedir. Genel olarak çok kısa kesilmiş saçlar tedaviyi çok kolaylaştırmaktadır. 'Kimyasal ilaç' kullanılmaması gerektiğinde, çok kısa kesilmiş (sıfıra vurulmuş) saçlarda gözleyerek mekanik temizlik olanaklıdır.

Sonucu 8 gün sonra kontrol edin

Bir bite mücadele ilacıyla yapılan ilk tedavinin üzerinden 8-10 gün geçtiğinde, geriye kalmış olan bit yumurtalarından yeni kurtçuklar çıkmıştır. Bitlerden tamamen kurtulmak için bu aşamada ikinci bir tedavi uygulanmalıdır. En önemlisi ise 8 gün sonra kafanın çok dikkatli bir kontrolden geçirilmesidir.

Bitlenen öğrenciler ve öğretmenler okula gelmemelidirler

Ana okullarında, okullarda ve diğer halka açık yerlerde bitlenen çocuklar, öğrenciler ve öğretmenler bitlenmenin tespit edilmesinden hemen sonra derse sokulmamalıdır. Orada bulunan herkes kontrolden geçirilmelidir. Bitlenen kişiler, Bulaşıcı Hastalıklardan Korunma Yasası gereğince, kendilerinin artık bit yayma tehlikesinin olmadığı konusunda doktor kararı olmadan okula geri dönebilirler. Bitlenmenin tekrarlaması halinde doktor raporu gerekmektedir.

Bitlenmenin önüne geçmek

Bitler çok ‘aile canlısıdır’. Birinde bit tespit edildiğinde, ailenin bütün fertleri ve yakın ilişkide bulunulan herkes kontrolden geçirilmelidir. Kafa bitinin yeniden bulaşmasını önlemek için tarak, fırça, bere, yastık gibi kullanım eşyaları titizlikle temizlenmelidir.

Yere düşmüş olan saçlar elektrik süpürgesi ile toplanmalıdır. Dolapların, mobilyaların ya da halının bitle mücadele ilacı ile temizlenmesi gereksiz olduğu gibi, bu ilaçlar zehirli maddeler içerdikleri için, zararlıdır da.

Kafa bitleri ve yakın akrabaları

Kafa bitlerinin yakın akrabaları olan, ancak Almanya'da pek de sık rastlamadığımız böcekler vardır: giyim biti ve kasık biti. Kafa bitinin tersine, giyim biti ve kasık bitinde temizlik önemli rol oynar.

Böylesi bir durumda giyim biti o kişinin daha çok giysilerinde, kasık biti ise vücudunda bulunur. Bu tür bitler pek ender olarak saçların arasına da girerler. Giyim bitleri, kafa bitlerine göre daha dirençlidirler ve yaşamlarını sürdürmekte uzadırlar. Bu nedenle de bitlerin yayılması ve bulaşmasını önlemek için daha zahmetli önlemler gerekmektedir.

Ancak tecrübeli bir parazit uzmanı ya da uzman laboratuvar giyim ve kafa bitini birbirinden ayırt edebilir. Genel olarak şu geçerlidir: giyim biti pek enderdir ve hemen hemen hiç bir zaman kafada bulunmaz.

Çok yoğun bitlendiğinizde, kuşkuya düşerseniz Sağlık Dairesi'ne ve ev doktorunuza başvurunuz. Daha fazla bilgi için internette www.rki.de sayfasına bakınız.

Federal Sağlık Bakanlığı'nın talimatı doğrultusunda Sağlık Konusunda Bilgilendirme Federal Merkezi tarafından yayınlanmıştır.

Bütün hakları mahfuzdur.

Yazı: Dr. med. Bodo R. Tigges, Essen

Resimler:

Sayfa 5: Prof. Dr. rer. nat. Walter A. Maier,
Institut für Medizinische Parasitologie der Rheinischen Friedrich-Wilhelms-Universität Bonn
Ren Friedr.-Wilhelm. Üniversitesi, Bonn, Tıbbi Parazitoloji Enstitüsü

Sayfa 6: Prof. Dr. med. Uwe-Frithjof Haustein,
Leipzig Üniversitesi, Deri Hastalıkları Hastane ve Polikliniği Müdürü

Düzenleme: medienwerkstatt, ECC Dortmund
www.medienwerkstatt-ecc.de

Baskı: Warlich, Meckenheim

Tiraj: 2.20.1.03

Bası: Ağustos 2001

Bu broşür, BZgA, 51101 Köln adresinden ya da order@bzga.de e.mail adresinden ücretsiz olarak istenebilir.

Sipariş no: 60 020 060

Broşürün içeriği yayıncı tarafından sürekli güncelleştirilmektedir.

Sağlık Konusunda Bilgilendirme Federal Merkezi
Bundeszentrale für gesundheitliche Aufklärung